

førelse, thi jeg tror, at det er dette, der har været Forespørgernes Hovedtanke.

Octavius Hansen: Det forekommer mig, at den ærede Ordfører for Forespørgerne en Del overdrev denne Sags Betydning, naar han paa-beraabte sig Minderne fra den store Landboreform fra det forrige Aarhundrede og ligeledes de, om end ikke saa store, saa dog betydelige Reformere, som havde fundet Sted efter Grundlovens Givelse. Denne Sag har, saavidt jeg kan se, naar den reduceres til blot at være Spørgsmaal om Afløsning af Tienden, en overordentlig ringe Betydning, undtagen forsaavidt den skal anvendes som politisk Agitationsmiddel. Jeg skal ikke nærmere gaa ind paa at udvikle de Grunde, som den ærede Ordfører for Forespørgerne antydede, der skulde tale for Nødvendigheden eller Onskeligheden af at faae Tienden afløst, de ere ofte nok blevene belyste og impbegaaede; men de trænge dog til, hver Gang de atter fremstilles, i det Mindste ganske kortelig at blive modsagte. Det ærede Medlem havde Ret, naar han erindrede om, at man, saaledes som Tienden for Dieblikket er og i lange Tider har skullet sig, ikke lenger kan anse den for en Skat. Derimod har han ikke Ret, naar han tror, at den modsatte Opfattelse gaar ud paa at betragte den som en Prioritet. Det er den ganske vist ikke. Tienden er en Byrde paa Eiendommene af en ganske eiendommelig Bestaafenhed; den kan ikke kaldes en Skat eller en Prioritet, det er en Grundbyrde, en fast radiceret Afgift, til hvilken der ikke svarer nogen Kapital. Man har ikke altid haat Opmærksomheden henvendt paa, at her ikke er en Kapital saaledes som ved en Prioritet, og dette er et Punkt, som de ærede Medlemmer for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) og fra Fredericia (Gad), da de for et Par Aar siden forelagde et Lovforslag, fuldstændig havde overset, nemlig at man ved Afløsning ikke kunde gaa frem paa den Maade, at man pludselig indskød en Kapital forud for de tidligere Prioritetshavere, idet dette vilde være en Tilfidsættelse af tidligere Prioritetshaveres Ret. Jeg tror, at ethvert Forsøg paa at faae Tienden afløst vil strande paa Hensynet til, at man ikke kan gribe ind i private Rettigheder, saaledes som det var paatænkt at gjøre ved det omtalte Lovforslag. Hvilke Grunde der egentlig skulde kunne bevæge en Eier af en tiendepligtig Eiendom til at ønske Tienden afløst, det har altid staaet for mig som en Gaade, og jeg har aldrig faaet nogen virkelig Medegjørelse for, hvilke fornuftige og vægtige Grunde der kunde tale for, at han ønsker den afløst. Den ærede Ordfører for Forespørgerne har heller ikke idag i saa Henseende antydet Andet end en Henviisning til den, som det forekommer mig, temmelig sentimentale Følelse, at der ikke kommer til at eksistere Ulighed mellem de forskellige Eiendomme. Ja, hvis den ærede Ordfører for Forespørgerne var istand til at op-

have al Ulighed i Verden ogsaa i økonomisk Henseende, kunde det være rimeligt ogsaa at gjøre det paa dette Gebet; men selv om man her afløser Tienden, saa er Uligheden dog saa stor mellem Byrderne paa de faste Eiendomme, at det i Virkeligheden ikke har Meget at betyde, at denne Byrde bliver afløst. Sagen er ganske simpel den, at den, der kjøber en tiendepligtig Eiendom, tager Hensyn til den Byrde, som hviler paa Eiendommen og derfor giver saa meget Mindre for den. De fleste ønske jo i deres Eiendom at have Penge, der ikke kunne opsiges, og som de ere sikke paa ikke at komme til at udbetale, og dette er tillige forsaavidt en Fordel, der ved eventuel Salg kan realiseres af Eieren. Jeg betragter det ligesom som en Fordel, at der i en Eiendom er en fast radiceret Byrde, idet dette jo er fordelagtigere for Eieren, end om der stod en Prioritetskaptal, som kunde opsiges til enhver Tid. Der kan ganske vist hos enkelte Eiere være et, om jeg maa kalde det saa, sentimentalt Onske om at have sin Eiendom kvit og frit, ikke at have en eneste Skilling deri og altsaa heller ikke Tienden, uagtet denne egentlig ikke repræsenterer nogen Kapital, saaledes at han ikke har en eneste Skillings Udbetaling om Aaret hverken i Rente eller Tiende eller Gignende; men det er ganske undtagelsesvis, at noget Saadant finder Sted. Denne Følelse kan findes, men der behøves ikke at tages Hensyn til den, fordi den i Virkeligheden grunder sig paa Sentimentalitet. Jeg skal imidlertid ikke gaa nærmere ind paa dette. Jeg har blot villet konstatere, at der ikke idag fra den ærede Ordførers Side er angivet Grunde, som kunde tale for, at denne Sag i og for sig har nogen større Betydning eller er saa presserende. Hvad der derimod har Betydning — det skal jeg indrømme, og det kom den ærede Ordfører ogsaa ind paa i sit Svar til Ministeren — det er, at Tienden ydes i en saadan Form, at den ikke bliver generende. Naar man f. Ex. kunde forandre Tiendens Ydelse in natura til Ydelse i Penge efter Kapitelstart, saa at Ydelsen ikke medførte nogen særlig Gene for Tiendeyderne; da vilde dette være en ganske anden Sag, og i den Henseende kan jeg være enig med den ærede Ordfører. Jeg vil være med til at arbejde paa at have Ulemper, som ere tilstede ved Ydelsen, men selve Afløsningen af denne er virkelig ikke paatrængende.

Sbhm. Det ærede Medlem, der nu satte sig, antede over, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Søgsbro), som fører Ordet paa Forespørgernes Begne, ikke stemte med Grunde. Det ærede Medlem gjorde sig i alt Fald ikke skyldig heri efter sin Opfattelse, idet han tillod sig at ville begrunde, hvorfor vi Tiendeydere ikke have nødig at ønske vore Tiender afløste, og han kom da med forskellige Betragtninger om, at det undertiden kunde være ønskeligt at have saadanne faste Prioriteter i Eiendommene. Det forekommer